

ANMELDELSE PÆDAGOGIK 14. jan. 2020 | kl. 08:30

Uden tvivlens nådegave

Af: Helle Bjerresgaard

"UgeskemaRevolutionen" er en tung bog at komme igennem på mange måder. 1.045 gram er cirka tre gange vægten af en gennemsnitlig fagbog. Skal omslaget og de mange sider glittet papir signalere en gedigen ny faglig viden til lærere i folkeskolen?

Fakta

Titel

UgeskemaRevolutionen

Forfatter

Karina Winther

Pris

399

Sider

286

Forlag

Ukendt forlag

Rammesætning som nødvendighed for læring og dannelse i skolen er en pointe, som den moderne pædagogiks fader, filosofen, psykologen og pædagogen J.F. Herbart (1811–1841), fremførte i sin tid, og ugeskemaer som ramme for elevernes faglige arbejde har været brugt i flere år og i mange variationer i folkeskolen. Et skema er - uanset hvilken slags skema vi taler om - en rammesætning for et indhold, der ligger fast. Det giver overblik, og dermed tilbyder det en frihed *inden for* rammen. Ugeskemaet kan derfor forstås som en *vejledning* af eleven i *selvstændig* omtanke.

Denne velskrevne bog indeholder en række relevante ideer til, hvordan læreren i et givet fag kan stille både træningsopgaver og mere komplekse opgavetyper fra bogsystemer eller værksteder, og hvordan eleverne for eksempel selv kan vælge, i hvilken rækkefølge de løser opgaverne. Skemaet tilbyder dem et overblik og en metode, hvor målene nedbrydes i små og dermed mere tilgængelige bidder.

Jeg betvivler ikke bogens pointe om, at ugeskemaet giver muligheder for læring både fagligt og socialt, men jeg tillader mig alligevel at stille spørgsmålet: Hvori består revolutionen, sådan som bogens titel hævder?

Man skal efter min vurdering passe på med at tage skemaet til indtægt for noget, det ikke giver. At skemaet for eksempel indeholder noget som helst inkluderende *i sig selv*, betvivler jeg. Ægte elevsamarbejde, når eleverne bliver hinandens læringsressurser, kan ikke sættes i skema, det er en kultur, et sprog, som skal udvikles i klassen. Når erfaringen gives videre, at "rigtig mange elever kommer til at fungere langt bedre, uden at jeg gør andet end at arbejde med ugeskema", handler det så ikke i lige så høj grad om sproget med eleverne som brugen af et skema? Forfatteren selv er inde på eksempelvis magien i at sige: "I må gå i gang med ugeskema" i stedet for: "I skal". "At få lov" til smager af selvbestemmelse og får opdragelseshensigten til at glide ned.

Det fører til et andet spørgsmål: Hvis man gør skemaet til omdrejningspunkt for livet i skolen, hvad taber man så?

Opdragelsesaspektet er et centralt tema i al undervisning, også i denne bog, men her filtret ind mellem beskrivelserne af ugeskemarevolutionen. Hvordan undgås det, at elevernes forståelse og erkendelse af deres handlinger instrumentaliseres, at de *gør*, som de *gør*, fordi skemaet "siger det", eller fordi de får et klistermærke - ikke fordi de kan se, at det er godt og rigtigt at gøre sådan?

Bogen forekommer forslugt på sit eget budskab, understreget af en fortælling om ugeskematænkning også i familielivet: Barnet siger: "Mor, hvorfor laver du ikke bare et ugeskema" som svar på den voksnes anmodning om barnets hjælp til hverdagens gøremål.

Bogens forsideillustration er en variant af den klassiske teatermaskes to ansigter: komedien med opadvendte mundvige og tragedien med nedadvendte. Hvis det er et bevidst valg, er simplificeringen pinlig: Læreren med ugeskemaet som didaktisk afsæt for sin undervisning portrætteres som en idealperson, smuk og glad med en sund kulør, fuld af overskud og med sine klare blå øjne rettet opad og fremad - måske i færd med at gennemskue pædagogikkens og didaktikkens kompleksitet? Hvorimod det andet stakkels væsen har lukkede øjne og vender sit ligblå ansigt nedad i afmagt - er det illustrationen af kollegaen, som ikke underviser gennem ugeskemaets verden?

Bolden er således givet op til bogens minutiøse beskrivelse helt ned i mindste detalje, hvordan lærere kan påbegynde - og udvikle - deres arbejde med ugeskemaet. Bogen er gennemillustreret med arbejdsomme, storsmilende elever og lærere samt citater, som skal underbygge ugeskemaets fortræffelighed. Gode ideer undervejs, men en tung mundfuld i længden og blottet for den velgørende tvivl, selvkritik og fejlbarlighed, som kendetegner den professionelle lærer.

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk